

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 4P/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520203313
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Búliková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3520203313.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou Mgr. Alenou Búlikovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. Q., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v starostlivosti K. U. R. J. D. L.; v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa maloletej matky: Š. Q., nar. XX.XX.XXXX a neuvedeného otca; za účasti poručníčky V. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom obec W., t.č. L., A. XXX/X a v konaní o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti nariadenej nad maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Maloletá U. Q., nar. XX.XX.XXXX, sa na výkon ústavnej starostlivosti nariadenej rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/67/2019-31 zo dňa 03.02.2020, p r e m i e s t ň u j e z K. U. R. J. D. L.J., P. P. L., Q. XXX/X, do K. U. R. J. D. P. M., P. P.R. L., R. XXX, a to výhradne za predpokladu, že dôjde aj k premiestneniu jej maloletej matky Š. Q., nar. XX.XX.XXXX, do tohto zariadenia na základe rozsudku tunajšieho súdu č.k. 4P/19/2021 zo dňa 02.06.2021.

I.. K. U. R. J. D. L., P. P. L., Q. XXX/X, je p o v i n n é odovzdať maloletú U. Q.Á., nar. XX.XX.XXXX, spoločne s jej matkou Š.M. Q., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti K. U. R. J. D. P.W. M., P. P. L., R. XXX.

III. Týmto sa m e n í rozsudok tunajšieho súdu 12P/67/2019-31 zo dňa 03.02.2020 vo výroku I.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom podal dňa 07.12.2020 na tunajší súd podnet na zmenu zariadenia vykonávajúceho ústavnú starostlivosť nad maloletou U. Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je dieťaťom maloletej matky Š. Q., M.. XX.XX.XXXX.

2. Dôvodili tým, že maloletá matka Š. Q., nar. XX.XX.XXXX, bola rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 12P/64/2019-37 z 03.02.2020, právoplatným dňa 06.05.2020, umiestnená do starostlivosti K. U. R. J. D. L., Q. XXX/X, L. (ďalej len „K. L.“). Dôvodom jej umiestnenia v K. L. boli opakujúce sa výchovné problémy, ktoré jej matka V. M. nedokázala v domácom prostredí zvládnuť. Maloletá matka bola v minulosti opakovane umiestnená v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu. Spolu s maloletou matkou bola do K. L. umiestnená aj maloletá U. Q.Á. M.. XX.XX.XXXX, a to rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 12P/67/2019-31 z 03.02.2020. V rámci K. L. boli maloletej matke vytvorené vhodné podmienky k starostlivosti o maloletú U. a ich adaptácia prebiehala bez výraznejších problémov. Maloletej matke bolo umožnené dokončiť si školskú dochádzku na základnej škole dennou formou a od školského roku 2020/2021 začala navštevovať P. Š. W., U. U. Š. P., kde študuje v odbore obchodná prevádzka - práce pri príprave jedál. Školu si sama vybrala a podľa jej slov ju baví. Dňa 15.10.2020 však K. L. požiadalo o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti maloletej matky Š. Q. a zároveň aj jej dcéry U. Q..

Dôvodom boli narastajúce výchovné problémy s maloletou matkou Š.. V bežnom type centra pre deti a rodiny sa začali prejavovať na jej vek prívelké skúsenosti zo spôsobu života, akým žila pred umiestnením do K. L.. Má impulzívne správanie, dokáže manipulovať s vychovávateľmi aj s deťmi, jej správanie voči iným deťom hraničí so šikanovaním, vyhráža sa fyzickými útokmi alebo si druhé deti kupuje. Byva zdrojom konfliktov a napätia. Na kritiku nereaguje adekvátne, je vzťahovačná, obviňuje druhých. Pokiaľ má však dobrú náladu, vie byť na skupine nápomocná. Z opakovaných pohovorov s maloletou matkou vyplynulo, že si svoje správanie neuvedomuje. Má tendenciu obviňovať druhých a poukazovať na ich chyby. Je však zrejmé, že medzi maloletou matkou a jej dcérou U. je vytvorené silné citové puto, preto je potrebné, aby zostali spolu.

3. Uznesením č.k. 4P/67/2020-9 zo dňa 02.02.2021 súd vo veci začal konanie o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti nad maloletou.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 11.03.2021 vyplynulo, že dôvody uvádzané K. L. naďalej pretrvávajú. Maloletá matka Š. je agresívna, výbušná, má nemalé požiadavky na vychovávateľov a deti, čo hraničí so šikanou. Často sa vyhráža fyzickým útokom, pokiaľ jej nebude po vôli. Veľmi rada využíva ostatné deti pri varovaní maloletej U., jej prebaľovaní. Pokiaľ nedosiahne svoje, veľmi na deti kričí a zastráša ich. Verbálne sa im vyhráža a poukazuje verejne a veľkým krikom na to, aké sú neschopné a na ich nedostatky. Deti sú často v napätí a nevedia, čo môžu od nej očakávať, lebo je nepredvídateľná a nevie sa vopred, ako sa v danej situácii zachová. Majú pred ňou strach a preto radšej robia to, čo od nich vyžaduje. V prípade, ak ju vychovávateľ napomenie, nastupuje agresivita a vulgarizmy voči vychovávateľovi. Je pomstichtivá. Dokáže fyzicky zaútočiť nielen na deti, ale aj na dospelých. Jej nespokojnosť voči pravidlám zariadenia je na dennom poriadku. Svoje požiadavky a názory často mení podľa toho, ako jej to vyhovuje. Týmto správaním vytvára na výchovnej skupine napätie a ruší chod celej skupiny. V januári 2021 bolo riešené neprimerané správanie maloletej matky Š.A. k ostatným deťom, malo prvky šikanovania, zastrášovania fyzickým násilím a vulgárne vyjadrovanie. Na maloletú Š. bolo podané trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 TZ, pretože dňa 17.02.2021 oznámil 13 ročný chovanec K. L., že mal dobrovoľný sexuálny pomer s maloletou Š., pričom iniciatíva prišla z jej strany. Pokiaľ ide o starostlivosť o maloletú, tú maloletá matka vykonáva pod dohľadom vychovávateľov. Rodičovské zručnosti má dostatočné, ale rada presúva povinnosti spojené so starostlivosťou o dcéru na iné deti (prebaľiť, nakŕmiť, zahrať sa, uspať), aby mohla byť na mobile a sociálnych sieťach. Svoju dcéru má veľmi rada, kupuje jej oblečenie, hračky, avšak má problém zahrať sa s ňou a často jej chýba trpezlivosť v starostlivosti o ňu. Svoju lásku k nej dokazuje materiálnymi vecami. Tiež nemá problém byť veľmi vulgárna na adresu svojej dcéry U.. Pre maloletú U. je matka vzťahová osoba, púta pozornosť matky. K. L. naďalej trvá na potrebe zmeny zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti, pričom je nevyhnutné, aby bola maloletá matka Š.A. umiestnená spoločne s maloletou U.. Z oslovených zariadení na výkon rozhodnutia súdu, ktoré umožňujú výkon ústavnej starostlivosti v samostatných skupinách pre maloleté matky s deťmi sa vyjadrilo I. K. U. R. J. D. P. M., R. XXX, L., že obom maloletým rezervujú miesto. Ostatné zariadenia nedisponujú voľnými miestami. O tejto skutočnosti ako aj o dôvodoch, pre ktoré je navrhovaná zmena zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, bola maloletá matka Š. informovaná. Vo svojej správe z 10.03.2021 K. U. R. J. D. L. uviedlo, že maloletá Š. sa vyjadrila k zmene zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti v pozitívnom zmysle. Rada by bola preradená aj so svojou dcérou U. do zariadenia, kde by mohla byť umiestnená na skupine pre matky s deťmi, pretože by mohla zdieľať rovnaké problémy a ťažkosti ako ona sama každodenne prežíva a ktoré súvisia so starostlivosťou o dieťa. Uvedomuje si dôvody, pre ktoré sa konanie o zmenu zariadenia začalo, je si vedomá porušení pravidiel a problémov v správaní, ktoré boli v poslednom čase riešené.

5. Z aktualizovanej správy zo dňa 01.06.2021 vyplynulo, že správanie maloletej matky Š. sa nezmenilo. Podlieha negatívnym emóciám a prenáša ich na všetky deti zo skupiny. Snaží sa za každú cenu vyvolávať konflikty, keď sa jej nevyhoví. K svojim povinnostiam na skupine pristupuje benevolentne. Deti ju ignorujú a nechcú s ňou prísť do konfliktu. Maloletá matka Š.M. si veľmi dobre uvedomuje svoje vyčlenenie z kolektívu a nepáči sa jej to. Vo svojej izbe nedokáže udržať poriadok a ani sa nesnaží. Začala brigádne pracovať v gastro zariadení ako pomocná sila v kuchyni. Páči sa jej tam a práca ju baví. Svoju dcéru U. má veľmi rada, ale chýba jej trpezlivosť a nedokáže sa s ňou dlhšie pohrať alebo ju niečo naučiť. Všetka starostlivosť je na službukonajúcom vychovávateľovi. Nastavené pravidlá používania mobilných telefónov nerešpektuje, najradšej by na sociálnych sieťach trávila všetok svoj voľný čas. Rozhodnutia maloletej matky sú veľmi chaotické a nestabilné, také isté sú aj jej vzťahy, všetko podľa

jej aktuálnej nálady. Maloletá matka Š. sa vyjadrila, že veľmi chce ísť k otcovi, ktorý si vytvoril pre nich podmienky. Určite nechce ísť do L., kde nikoho nepozná, nemá tam blízkych a kontakt s rodinou by som nemala žiadny. Maloletá matka uviedla, že je veľmi spokojná v škole, ktorú aktuálne navštevuje (P. Š. F. W., V. A. F. P.), zvykla si na kolektív, neobjavujú sa žiadne problémy v správaní alebo rešpektovaní pokynov učiteľa. Na praxi patrí medzi šikovných a zručných žiakov, teoretické vyučovanie zvláda bez ťažkostí. Uvedomuje si, že pokiaľ by bola zverená do starostlivosti otca, starostlivosť o maloletú dcéru U. a dochádzanie do školy by bolo nezlučiteľné. Uvažovala nad prerušením štúdia na rok, kedy by sa venovala starostlivosti o maloletú U. a následne, keď by maloletá U. nastúpila do škôlky, dokončila by si školu. Maloletá U. je v skupine spokojná, rada sa učí, vyžaduje neustálu pozornosť a dáva to patrične najavo. Začala používať vulgarizmy, ktoré bežne počuje z úst svojej matky. Na matku je maloletá U. veľmi naviadaná, keď je matka v škole, tak sa na ňu bežne pýta. V K. L. v skupine pre maloleté matky s deťmi by bola maloletá matka medzi seberovnými dievčatami. Mala by podmienky na dokončenie štúdia. K. L. sa na osobnom stretnutí dňa 28.04.2021 vyjadrilo, že napriek diaľke by kontakt dieťaťa s rodinou zostal zachovaný. Nad maloletou matkou Š.G.E. sa odporúča zvýšený dohľad čo sa týka správania a starostlivosti o maloletú U.. Pokiaľ ide o možnosť zrušenia ústavnej starostlivosti a zverenia maloletej matky Š. a jej dcéry U. do osobnej starostlivosti otca matky Š. Q., kolízny opatrovník uviedol, že by súhlasili len v prípade, že bude vykonávaný dohľad čo sa týka starostlivosti o deti, pričom sú toho názoru, že maloletá matka Š.A. nedokončí školu a po prerušení štúdia už do školy nenastúpi. Otec maloletej matky Š. v minulosti mal možnosť prevziať starostlivosť o svoju dcéru, avšak jej výchovu nezvládol.

6. Vykonaným dokazovaním mal preukázaný nasledovný stav:

7. Maloletá U. Q., nar. XX.XX.XXXX, je dieťaťom maloletej matky Š. Q., nar. XX.XX.XXXX a neuvedeného otca.

8. Na základe rozhodnutia tunajšieho súdu č.k. 12P/67/2019-31 zo dňa 03.02.2020, právoplatného dňa 06.05.2020, jej bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je vykonávaná v K. U. R. J. D. L., P. P. L., Q. XXX/X. V rovnakom zariadení je umiestnená aj jej maloletá matka Š. Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorej bola nariadená ústavná starostlivosť rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 12P/64/2019-37 zo dňa 03.02.2020, právoplatného dňa 06.05.2020.

9. K. U. R. J. D. L. dlhší čas poukazuje na vážne problémy a konflikty, ktoré maloletá matka Š. v ich zariadení spôsobuje, pričom požadujú jej umiestnenie do iného zariadenia so skupinou určenou pre maloleté matky s deťmi.

10. V bežnom type centra pre deti a rodiny sa totiž začali u maloletej matky Š.A. prejavovať na jej vek priveľké skúsenosti zo spôsobu života, akým žila pred umiestnením do K. L.. Maloletá Š.A. má impulzívne správanie, dokáže manipulovať s vychovávateľmi aj s deťmi, jej správanie voči iným deťom hraničí so šikanovaním, vyhráňa sa fyzickými útokmi alebo si druhé deti kupuje. Býva zdrojom konfliktov a napätia. Na kritiku nereaguje adekvátne, je vzťahovačná, obviňuje druhých. Pokiaľ má však dobrú náladu, vie byť na skupine nápomocná. Maloletá matka Š. sa vulgárne sa vyjadruje aj na adresu maloletej dcéry U., pričom tento slovník si už osvojuje aj U.. V januári 2021 bolo riešené neprimerané správanie maloletej matky Š.Á. k ostatným deťom, ktoré malo prvky šikanovania, zastrašovania fyzickým násilím a vulgárne vyjadrovanie. Na maloletú Š. bolo navyše podané trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 TZ. Z uvedených dôvodov je nutné rozhodnúť o zmene zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti nad maloletou matkou Š.A. Q., a to jej premiestnením do K. U. R. J. D. P. M., P. P.R. L., R. XXX, ktoré má vytvorenú špecializovanú skupinu pre maloleté matky s deťmi, kde budú schopní poskytnúť maloletej matke Š. adekvátnu starostlivosť. Jednak bude v kolektíve s inými maloletými matkami s deťmi a zároveň je podstatné, že v rámci uvedeného zariadenia si maloletá Š. bude môcť dokončiť svoje vzdelanie, keďže je v tomto smere šikovná a snaživá. Uvedené K. zároveň umožňuje a podporuje pomerne široký styk maloletých matiek a ich detí s biologickou rodinou, pričom sú v tomto ohľade aj prakticky nápomocní.

11. Keďže je nepochybné, že maloletá matka Š. má so svojou dcérou vytvorené silné citové puto a pre maloletú U. je matka vzťahovou osobou, je nevyhnutné, aby obe zostali spolu a boli umiestnené v rovnakom zariadení. Š. má svoju dcéru veľmi rada, pričom jej prejavuje svoju lásku najmä materiálnymi vecami. Hoci sa v správaní maloletej matky vo vzťahu k dcére U. vyskytujú aj negatívne javy - vulgárne vyjadrovanie, prenechávanie starostlivosti o ňu na iné deti alebo vychovávateľov, neschopnosť venovať

jej svoj čas, uprednostňovanie mobilu a sociálnych sietí pred maloletou..., nič to nemení na skutočnosti, že pre maloletú U. je vlastná matka nenahraditeľná.

12. Na strane biologickej rodiny neboli aktuálne preukázané podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletú matku Š.A. a jej dcéru U., hoci zo strany otca maloletej matky bol podaný návrh na zverenie maloletej U. do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Menovaný uviedol, že sa mieni domáhať aj zverenia maloletej Š. do svojej osobnej starostlivosti. Tieto skutočnosti však budú predmetom dokazovania v samostatnom konaní.

13. Podľa § 54 ods. 5 zák. 36/2005 Z.z. o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. Podľa § 81 ods. 1, 2 zák. o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 78 ods. 1 zák. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Na základe uvedených skutočností súd, dospel k záveru, že realizácia ústavnej starostlivosti nad maloletou U. Q. musí byť realizovaná v rovnakom zariadení v akom sa realizuje ústavná starostlivosť nad jej maloletou matkou Š. Q., nakoľko obe majú medzi sebou vytvorenú silnú citovú väzbu, ktorá je pre vývoj maloletej U. v tomto období kľúčová.

17. Keďže rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. č.k. 4P/19/2021 zo dňa 02.06.2021 bolo rozhodnuté o premiestnení maloletej matky Š. Q. S. K. U. R. J. D. L. R. K. U. R. J. D. P.W. M., P. P. L., R. XXX, súd v záujme zachovania väzby maloletej U. a jej ďalšieho zdravého vývoja rozhodol vo vzťahu k maloletej U. rovnako, t.j. tak, že maloletá U. sa na výkon ústavnej starostlivosti premiestňuje z K. U. R. J. D. L. R. K. U. R. J. D. P. M. P. P.R. L., R. XXX, a to výhradne súčasne so svojou matkou Š..

18. Odovzdanie maloletej matky Š.A. Q. a jej maloletej dcéry U. Q. uskutoční K. U. R. J. D. L..

19. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.